

**UCHWAŁA NR XII/96/19
RADY GMINY BIELINY
z dnia 29 października 2019 roku**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bieliny na lata 2017 – 2020 za okres od stycznia 2017 do grudnia 2018r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2019r., poz. 509 ze zm.) w związku z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 ze zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1.

Po przedstawieniu, przyjmuje się sprawozdanie Wójta Gminy Bieliny z realizacji Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bieliny na lata 2017 – 2020, za okres od stycznia 2017r. do grudnia 2018 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bieliny.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Bieliny
Józef Gawęcki

UZASADNIENIE

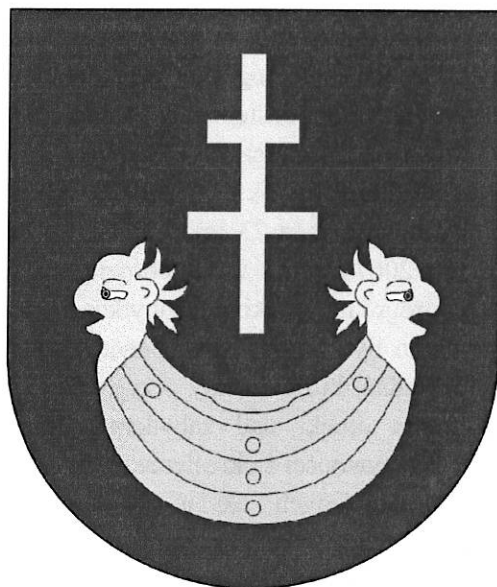
Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 9 ustawy z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U z 2019r. poz. 509 ze zm.) do zadań własnych gminy należą sprawy dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Ponadto art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn.: Dz. U. z 2018r. poz. 2067 ze zm.) nakłada na gminę obowiązek sporządzenia na okres 4 lat gminnego programu opieki nad zabytkami.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami Wójt sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia Radzie Gminy. Sprawozdanie podsumowuje przede wszystkim działania gminy w zakresie opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Z uwagi na powyższe podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Józef Gawęcki

GMINA BIELINY

SPRAWOZDANIE Z REALIZCJI PROGRAMU OPKIEKI NAD ZABYTAKIM GMINY BIELINY

NA LATA 2017 – 2020

za okres styczeń 2017 – grudzień 2018

1. Wstęp.

Zgodnie z wymogami art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (teks. jedn.: Dz. U z 2018r. poz. 2067 ze zm.) Gmina Bieliny posiada „Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Bieliny na lata 2017-2020”. Program został przyjęty Uchwałą Nr XXIX/213/16 Rady Gminy Bieliny z dnia 30 grudnia 2016r. i został ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego w dniu 4 stycznia 2017r. pod pozycją nr 71. Realizacja programu weszła w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2017r.

Program opieki nad zabytkami ma pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe gminy. Wskazane w programie działania są skierowane na poprawę stanu zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów.

Celem programu było określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami na terenie gminy Bieliny w okresie najbliższych czterech lat.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2018r. poz. 2067 ze zm.) Wójt zobowiązany jest do sporządzania co dwa lata sprawozdań z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawiania go Radzie Gminy. Sporządzenie sprawozdania, powinno być poprzedzone oceną poziomu realizacji programu. Ocena powinna uwzględniać: wykonanie zadań, które zostały przyjęte do realizacji w czteroletnim okresie obowiązywania gminnego programu opieki nad zabytkami oraz efektywność ich wykonania. Sprawozdanie ma na celu analizę efektywności i określenie zasadności kierunków działań przyjętych w programach w kontekście zmieniających się uwarunkowań prawnych, ekonomicznych i społecznych. Pomoże ocenić realizację działań oraz przyjęte rozwiązania formalno-finansowe i w efekcie sformułować wnioski na potrzeby kolejnego programu oraz innych gminnych dokumentów strategicznych na następne lata.

2. Rejestry, ewidencje i prawo miejscowe dotyczące ochrony zabytków.

2.1. Rejestr zabytków.

Najcenniejsze zabytki wpisuje się do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu lub na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy.

W rejestrze zabytków nieruchomych wpisanych jest 5 obiektów i obszarów z terenu Gminy Bieliny. W okresie sprawozdawczym stan ewidencyjny zabytków nieruchomych wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków nie uległ zmianie.

Tabela 1. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Datowanie	Stan	Wpis do rejestru zabytków
1.	Bieliny Poduchowne	Zespół Kościoła Parafialnego p.w. św. Józefa Oblubieńca NMP	ul. Żeromskiego 12	XVII w.	dobry	Wpisane do rejestru zabytków pod nr A.211/1-2

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Datowanie	Stan	Wpis do rejestru zabytków
1.1		Kościół parafialny p.w. św. Józefa Oblubieńca NMP		XVII w. – 1637 r. (murowany)	dobry	
1.2		Cmentarz kościelny w granicach ogrodzenia		1637 r.	dobry	
2.	Bieliny Poduchowne	Cmentarz parafiny	ul. Żeromskiego naprzeciwko domu nr 22. Rozpoczyna się na wysokości posesji nr 22 a kończy się na wysokości posesji nr 32.	1 ćw. XIX w.	dobry	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A. 212
3.	Belno	Młyn wodny	naprzeciwko domu nr 36	XIX w. – 1884 r. (drewniany)	zły	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A. 210
4.	Kakonin	Chałupa	Chałupa nr 5	1860 r. (drewniana)	średni	Wpisany do rejestru zabytków pod nr 532
5.	Makoszyn	Kaplica	naprzeciwko domu nr 106A (Zespół kaplicy)	1 poł. XIX w. (murowana)	dobry	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A. 213

Źródło: Na podstawie danych z WUOZ w Kielcach.

2.2. Gminna ewidencja zabytków.

Gmina Bieliny posiada Gminną Ewidencję Zabytków, która została założona zarządzeniem Wójta Gminy Bieliny Nr 0050.73.2013 z dnia 28 października 2013r.. W Gminnej Ewidencji Zabytków ujęte są nieliczne lecz dobrze zachowane obiekty architektury drewnianej – domy, zagrody, charakterystyczne kapliczki przydrożne, figury i krzyże upamiętniające ważne wydarzenia, a także zabytki archeologiczne.

2.3. Prawo miejscowe dotyczące ochrony zabytków.

Zagadnienia związane z ochroną zabytków uwzględniane są we wszystkich dokumentach gminnych o charakterze strategicznym.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami określa kierunki i działania podejmowane przez gminę, mające na celu szeroko pojętą ochronę dziedzictwa kulturowego.

Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania władz lokalnych. W okresie sprawozdawczym, za pomocą dostępnych i możliwych instrumentów prawnych, finansowych i społecznych były podejmowane działania, które miały na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego Gminy Bieliny.

W 2017r. został sporządzony „*Gminny plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla Gminy Bieliny*”. Ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, polega na planowaniu, przygotowaniu i realizacji przedsięwzięć zapobiegawczych, dokumentacyjnych, zabezpieczających, ratowniczych i konserwatorskich, mających na celu ich uratowanie przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem.

Przedsięwzięcia ochrony zabytków realizowane są poprzez:

- Zapobieganie zagrożeniom i prowadzenie prac przygotowawczych w czasie poprzedzającym wystąpienie konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej,
- Podwyższenie gotowości wprowadzonej w okresie narastania bezpośredniego zagrożenia poprzez właściwe organy kierowania kryzysowego, określone w art. 12 ust 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 roku o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 89, poz. 590) w sytuacji:
 - narastania bezpośredniego zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa, w tym dla zabytków oraz obiektów kultury,
 - powstania zagrożenia dla zabytków i obiektów kultury, wynikającego ze stanu klęski żywiołowej lub ze stanu zewnętrznego, a także wewnętrznego kryzysu;
- reagowanie w czasie wystąpienia i trwania konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej,
- zabezpieczenie i dokumentowanie wykonanych przedsięwzięć po ustąpieniu konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.

„Gminny plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla Gminy Bieliny” został uzgodniony ze Starostą Kieleckim (11.01.2018r.) oraz Świętokrzyskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Kielcach (20.12.2017r.).

W maju 2018r. zostały uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości: Belno, Bieliny, Czaplów, Górki Napękowskie, Huta Koszary, Huta Nowa, Huta Podlysica, Huta Stara, Kakonin, Lechów, Makoszyn, Napęków, Porąbki. W Rozdziale II. Ustalenia ogólne § 4 pkt. 3 zapisy dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

3. Sposób realizacji celów programu w latach 2017-2018.

Na terenie Gminy Bieliny, większość obiektów budowlanych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków nie jest własnością gminy, stanowią własność osób prywatnych, którzy na ile mogą starając się sprostać wymaganiom konserwatorskim. W związku z tym, gmina nie ma możliwości ubiegania się środki na restaurację, pielęgnację w/w obiektów. Żaden z właścicieli zabytkowego obiektu budowlanego w okresie sprawozdawczym nie zgłaszał ani nie wnioskował o jakiegokolwiek dofinansowanie do prac renowacyjnych lub podobnych, prowadzonych przy obiektach zabytkowych. W związku z tym gmina nie ma możliwości bezpośredniego sprawowania opieki nad nimi. Natomiast działania pośrednie, wynikające z ochrony zabytków oraz polityki prowadzonej przez gminę sprowadzają się do:

- promowania najcenniejszych zabytków z terenu gminy,
- uwzględnienia zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków w dokumentach strategicznych gminy,
- wspieranie poczynań właścicieli obiektów zabytkowych przy działaniach związanych z ich właściwym użytkowaniem i utrzymaniem,
- kształtowania społecznej potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego,
- edukacji społeczeństwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez:
 - prowadzenie i doskonalenie wiedzy o ochronie zabytków na poziomie szkół podstawowych ze szczególnym uwzględnieniem tradycji lokalnych,

- promowanie wszelkiego rodzaju konkursów promujących wiedzę z zakresu szeroko pojętego dziedzictwa kulturowego.

3.1. Realizacja zadań poprzez udostępnianie danych o zabytkach, promocjach, uwzględnianie zaleceń konserwatorskich w działalności Urzędu Gminy Bieliny.

1. Na stronie internetowej BIP Gminy Bieliny został umieszczony Program Opieki nad Zabytkami Gminy Bieliny na lata 2017 – 2020r.,
2. Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Bieliny została sporządzona w 2013r., która jest udostępniana przez pracowników Urzędu Gminy Bieliny zainteresowanym osobom oraz podmiotom,
3. Z Wojewódzkim Świętokrzyskim Konserwatorem Zabytków uzgadniane są wszystkie projekty zrealizowane na obszarze lub obiekcie objętym ochroną konserwatorską oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków,
4. W celu wyeksponowania obiektów dziedzictwa kulturowego dla potrzeb społecznych podejmowane są różnokierunkowe działania mające na celu promocję obiektów zabytkowych w materiałach promocyjnych i informacyjnych, gazecie lokalnej Gminy Bieliny przygotowanych przez Gminę, Szkoły i organizację działające na terenie gminy.
5. Współpraca w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami z placówkami oświatowymi, kulturalnymi, stowarzyszeniami, kościołami.

3.2. Zadania inwestycyjne realizowane w okresie sprawozdawczym.

W ramach zadań inwestycyjnych ujętych w Programie opieki nad zabytkami Gminy Bieliny związanych z ochroną zabytków oraz ich bezpośrednim otoczeniem, a także innych obiektów o cechach zabytkowych np. pomników, miejsc upamiętniających i itp. w okresie sprawozdawczym w celu zahamowania procesów degradacji i doprowadzenia do poprawy stanu ich zachowania realizowano następujące zadania:

3.2.1. Wykonanie miejsca martyrologii w ramach zadania pn.: *„Mogila upamiętniająca 9 żołnierzy Armii Krajowej rozstrzelanych przez niemiecką żandarmerię w dniu 2 czerwca 1943r.”*. Miejsce martyrologii usytuowane jest w Kakoninie na działce o numerze ewidencyjnym 73 na skarpie po północnej stronie drogi głównej przebiegającej przez wieś (droga powiatowa nr 0322T – Porąbki – Kakonin – Huta Szklana).

W miejscu gdzie znajdował się metalowy krzyż otoczony kamieniami i niskimi krzewami ozdobnymi wykonana została tablica upamiętniająca z brązu na ciosie kamiennym. Cios kamienny wykonany z jasnego piaskowca na kamiennej podstawie (cokole) z jasnego piaskowca. Tablica upamiętniająca z brązu o wym. 50 x 70 cm z wymienionymi imionami i nazwiskami osób rozstrzelanych przez niemiecką żandarmerię w dniu 2 czerwca 1943r. oraz symbolem orła Armii Krajowej. Teren wokół ciosu kamiennego został niwelowany, wokół cokołu wykonana została opaska z drobnej kostki granitowej. Za ciosem kamiennym została wmontowana podpora do krzewu – pnącej róży w formie drewnianego trejażu/kratki pod pnącza. Całość została otoczona niskim ogrodzeniem wykonanym z żeliwnych słupków z łańcuchami. W ramach zadania zostało także wykonane podejście do pomnika z drogi powiatowej w postaci 3 schodków wykonanych z płyt granitowych.

Zadanie było zrealizowane od **02.11.2017r.** do **08.12.2017r.**

Wartość zadania wynosiła **29 520,00 zł**. Środki na realizację zadania pochodziły z budżetu Gminy Bieliny.

Dokumentacja fotograficzna miejsca upamiętnienia przed remontem	Dokumentacja fotograficzna miejsca upamiętnienia po remoncie
	

Na cmentarzu parafialnym w Bielinach znajdują się stare nagrobki o cennych walorach historycznych i kulturowych. Teren cmentarza parafialnego jest wpisany do rejestru zabytków. Gmina by je ratować przed dalszą degradacją w 2017r. rozpoczęła prace remontowe w ramach zadania pn.: **„Remont mogił z okresu II wojny światowej na terenie cmentarza parafialnego w Bielinach”**. Z uwagi na fakt, że teren cmentarza parafialnego jest własnością Parafii Rzymsko – Katolickiej pw. Św. Józefa Oblubieńca NPM została spisana umowa użyczenia pomiędzy Parafią a gminą na użyczenie terenu cmentarza parafialnego – miejsca usytuowania grobów ofiar II wojny światowej na potrzeby realizacji zadania. W ramach w/w zadania w miejscu istniejących nagrobków gdzie spoczywały ofiary egzekucji wykonane zostało ujednoczenie kwater poprzez wykonanie mogiły zbiorowej. W centralnym miejscu mogiły umieszczony został duży krzyż i siedem jednakowych płyt z granitu. Na płycie środkowej został umieszczony napis z krótką informacją na temat zbrodni dokonanej przez hitlerowców. Na płytach po obu stronach krzyża znajdują się imiona i nazwiska ofiar egzekucji w takiej kolejności jak spoczywały na cmentarzu. Wokół mogiły została wykonana opaska z drobnej kostki granitowej.

Realizacja zadania przyczyniła się przede wszystkim do godnego upamiętnienia ofiar egzekucji, zachowania dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń, zwiększenia świadomości o podłożu historycznym mieszkańców, odrestaurowaniu zabytków kultury, a także zachęciło mieszkańców i turystów do zapoznania się z historią Bielin i jej okolic.

Zadanie zostało zrealizowane we współpracy merytorycznej z Towarzystwem Przyjaciół Bielin, gdzie w czasie realizacji zadania został wydany specjalny egzemplarz „Kurier Bielińskiego” - jednodniówki Towarzystwa Przyjaciół Bielin który został w całości poświęcony tematyce zbrodni hitlerowskiej na terenie gminy Bieliny w czasie II wojny światowej.

Zadanie zostało współfinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Funduszu Promocji Kultury) w ramach programu „Wspieranie opieki nad miejscami pamięci i trwałymi upamiętnieniami w kraju 2017”. Kwota dofinansowania na realizację zadania to 80 000,00 zł. Remont mogił na cmentarzu został także współfinansowany z dotacji Wojewody Świętokrzyskiego w ramach *Porozumienia nr 8/2017 z dnia 8 marca 2017r. w sprawie powierzenia zadań, przyznania dotacji i ustalenia wzajemnych obowiązków w zakresie bieżącego utrzymania, remontów oraz sprawowania opieki nad cmentarzami i mogiłami wojennymi* w kwocie 10 000,00 zł. Zadanie było zrealizowane od **22.11.2017r.** do **20.12.2017r.**

Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł **94 000,00 zł.**

Dokumentacja fotograficzna miejsca upamiętnienia przed remontem	Dokumentacja fotograficzna miejsca upamiętnienia po remoncie
	

Kolejnym zadaniem realizowanym przez gminę była kontynuacja w roku 2018r. remontu 2-wóch kolejnych mogił z okresu II wojny światowej na terenie cmentarza parafialnego w Bielinach. Remont został w ramach zadania pn.: „**Remont mogił ofiar zbrodni hitlerowskiej w Puszczy Jodłowej pochowanych na cmentarzu parafialnym w Bielinach**”. W ramach robót budowlanych został zdemontowany 2 istniejące nagrobki, a w ich miejsce zostały wykonane nowe osobne mogiły. Na płytach nagrobnych w środkowej części zostały wygrawerowane krzyże, a pod nimi znajdują się imiona i nazwiska ofiar egzekucji. Mogiły swoim wyglądem nawiązują do wykonanej w 2017r. mogiły zbiorowej.

Przedsięwzięcie było realizowane przez Gminę Bieliny przy wsparciu merytorycznym Towarzystwa Przyjaciół Bielin, które w celu zwiększenia wiedzy historycznej naszej młodzieży szkolnej przygotowało prezentację multimedialną i w każdej szkole podstawowej zostały przeprowadzone lekcje wychowawcze (lekcje historii) na temat „Zbrodnie hitlerowskie na terenie gminy Bieliny podczas II wojny światowej”. Łącznie zostało przeprowadzonym osiem lekcji. Lekcja historii przybliżyła młodzieży szkolnej smutną przyszłość naszej gminy. Podczas lekcji Prezes towarzystwa opowiadał o walkach na terenie gminy oraz mieszkańcach z terenu gminy, którzy w nich uczestniczyli. Zaprezentował dokonania partyzantów Armii Krajowej na terytorium Bielin. W prezentacji można było zobaczyć najbardziej zasłużonych w walkach mieszkańców Bielin oraz poznać ich własne losy. Lekcje te były niecodzienne i bardzo interesujące zwłaszcza że dotyczyły terenu naszej gminy.

Realizacja zadania przyczyniła się do godnego upamiętnienia ofiar zbrodni hitlerowskiej, zwiększenia świadomości mieszkańców o podłożu historycznym, przyczyniła się do podniesienia integracji lokalnej społeczności, budowania lokalnej tożsamości, kultywowania pamięci i tradycji oraz pełni rolę edukacyjną jak również stanowi miejsce interesujące dla turystów. Doprowadziła do lokalnego ożywienia miejscowej społeczności poprzez włączenie jej wspólnych działań mających na celu lepszą identyfikację z kulturowo – historycznym otoczeniem, chęć ocalenia od zniszczenia miejsc pamięci i dobra wspólnego.

Zadanie zostało współfinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Fundusz Promocji Kultury) w ramach programu ‘Wspieranie opieki nad miejscami pamięci i trwałymi upamiętnieniami w kraju 2018’ w kwocie 10 000,00 zł.

Zadanie było realizowane **15.06.2018r. do 31.12.2018r.**

Całkowity koszt realizacji zadania to **14 300,00 zł.**

<i>Dokumentacja fotograficzna upamiętnienia przed remontem</i>	<i>miejsca</i>	<i>Dokumentacja fotograficzna upamiętnienia po remoncie</i>	<i>miejsca</i>
			
			

W ramach Porozumienia nr 24/2018 z dnia 27 marca 2018r. w prawie powierzenia zadań, przyznania dotacji i ustalenia wzajemnych obowiązków w zakresie bieżącego utrzymania, remontów oraz sprawowania opieki nad cmentarzami opieki nad cmentarzami i mogiłami wojennymi został odnowiony pomnik upamiętniający 9-ciu żołnierzy Armii Krajowej rozstrzelanych przez niemiecką żandarmerię w dniu 2 czerwca 1943r. w msc. Kakonin. Roboty budowlane polegały m.in.: usunięciu nawarstwień pochodzenia atmosferycznego (naskropienia) i mikrobiologicznego (mchy i porosty), czyszczenie, czyszczenie mechaniczne i chemiczne kamienia, odsolenie kamienia, uzupełnienie ubytków i uszkodzeń materiału kamiennego, uczytelnienie napisów (tekstu), hydrofibizacja i impregnacja całego pomnika - zabezpieczenie przed degradacją oraz uporządkowanie otoczenia. Wykonanie renowacji przyczyniło się do poprawy stanu technicznego i estetycznego pomnika oraz całego miejsca pochówku pomordowanych.

Kwota dofinansowania z budżetu Wojewody wynosiła: **8 000,00 zł.**

Remont pomnika był wykonany w terminie: **01.10.2018r. – 30.11.2018r.**

Koszt całkowity zadania wyniósł: **9 800,00 zł.**

W 2018r. przez Parafię Rzymsko – Katolicką pw. Św. Józefa Oblubieńca NMP zostało rozpoczęte zadania polegające na remoncie ogrodzenia cmentarza parafialnego w Bielinach ul. Żeromskiego 12 wpisanego do rejestru zabytków decyzją A 1135 z dnia 14.05.1992r. Zadania przewiduje remont południowej oraz wschodniej strony muru cmentarnego.

4. PODSUMOWANIE.

Podsumowując realizację Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bieliny na lata 2017 – 2020 za okres dwóch lat należy zauważyć, że zadania założone w programie były wykonywane systematycznie

w ramach posiadanych w budżecie własnych środków finansowych, jak i zewnętrznych pozyskanych na ten cel oraz w oparciu o obowiązujące uwarunkowania prawne. Podstawowym problemem z jakim boryka się gmina są niewystarczające środki finansowe jakie można pozyskać z zewnętrznych źródeł dofinansowania oraz fakt, że większość obiektów zabytkowych i wpisanych do gminnej ewidencji zabytków nie jest własnością gminy.

Wszelkie prace konserwatorskie, budowlane dotyczące obiektów wpisanych do rejestru zabytków były prowadzone zgodnie z wymogami Wojewódzkiego Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków, po uzyskaniu stosownej decyzji o prowadzeniu prac.

Pozostałe natomiast, założenie i zadania uwzględnione w Programie Opieki nad Zabytkami zostaną realizowane w miarę możliwości w następnych latach obowiązywania programu.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Bieliny
Józef Gawęcki

